

The Key to Unlock The Bible

တၢ်မၤလိၤအနီၢ်ဂံၢ် (၁)

ပကယုနၢ်ပၤလံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအနီၢ်ဂံၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်လၢလံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအံၤန့ၣ်ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါအီၤန့ၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢပသ့ၣ်ညါအနီၢ်ဂံၢ်ခဲသ့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်သတးဒီးပကယုသ့ၣ်ညါဝုၤဝုၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤအါၤတဲဝဲတၢ်လၢလံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအံၤ,ပကနၢ်ပၤတၢ်အဂီၢ်တညီဘၣ်လီၤ. အန့ၣ်ဒ်ဒီးပဘၣ်အၢၣ်လီၤပသးလၢလံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအံၤပကနၢ်ပၤတၢ်အဂီၢ်တီဒိၣ်မးလီၤ.

(က)လံၤစီဆ့ၣ်

တၢ်မၤလိၤအနီၢ်ဂံၢ် (၁)အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ပကဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ယး“လံၤစီဆ့ၣ်”အတၢ်ဘၣ်ထွဲအဝုၣ်လီၤ.

လံၤစီဆ့ၣ်တဘျီဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢဟးလ့ၣ်ပၤလံၤအကျိၣ် (Biblos) ဒီးအခိပညီမ့ၢ် “လံၤ”လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထါဒီးကစၢ်ယွၤအလံၤလီၤ. လံၤအဝဲအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢအညီကတၢ်လၢပကဖးအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပွဲၤဒီးအကယုကညီၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထါလံၤအဝဲမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤကွဲးဆူပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢၢ်အဂီၢ်လီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ် တဘျီအချၢန့ၣ်တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်အါမးလၢအဘါဝဲအကစၢ်အသိးလံၤလၢဘၣ်ယးဒီးတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်အါမးလီၤ.

ပမံၤဟ့ၣ်တၢ်အဒိအတဲၣ်တခါန့ၣ်တခီပကကွၢ်လၢဟ့ၣ်ဒူၤတၢ်ဘျီတူၤဘျီတခါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်စံး ဝဲလၢလံၤစီဆ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်အါမးလီၤ.

PIGVEDA, YAJURVEDA, SAMAVEDA.....

ပမံၤတဲလၢကီၤလၢသ့အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အလံၤအလဲၢ်တခီန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ် SATHYAUEDA (မ့တမ့ၢ်) တၢ်တီတၢ်လိၤအလံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်သက့လၢပမံၤယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ပပုၤခရံၣ်ဖိအလံၤစီဆ့ၣ်န့ၣ်အဆိကတၢ်ပကဘၣ်မၤသ့ၣ်ညါန့ၣ်မ့ၢ်လံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤဒ်လဲၣ်,တၢ်ကွဲးအံၤမ့ၢ်တၢ်ကွဲးမနုၤလဲၣ်,မတၢ်ကွဲးလဲၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါထံထံဆးဆးလီၤ.

ကစၢ်ယွၤအလံၤစီဆ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ခဲခါလီၤ.

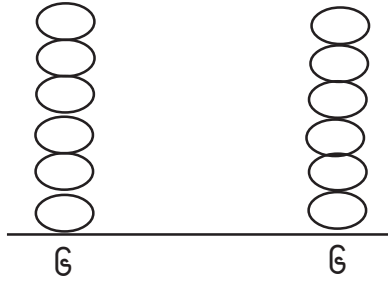
(၁) ကစၢ်ယုၣ်ရှူးတချူးအိၣ်ဖျဲၣ်-အလီၤလံၤတကကျူၢ်

(၂) ကစၢ်ယုၣ်ရှူးအိၣ်ဖျဲၣ်ဝဲၤအလီၤခဲ-အသီတကကျူၢ်

လံၤစီဆ့ၣ်အလီၤလံၤတကကျူၢ်န့ၣ်အိၣ် (၃၉)ဘၣ်ဒီးအသီတကကျူၢ်န့ၣ်အိၣ်(၂၇)ဘၣ်ဒီးမမ့ၢ်ပးဖျိၣ်န့ၣ်အိၣ်(၆၆)ဘၣ်လီၤ.

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်လံၤစီဆ့ၣ်တဘျီဒ်ပစံးတၢ်အသိးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အလံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢပဒီပုၢ်ဝဲၢ်ပုၤလံၤဂီၤ (Roman Catholic) တဖၣ်စံးဝဲဒၣ်တၢ်လၢလံၤစီဆ့ၣ်တဘျီအံၤန့ၣ်အိၣ်အါန့ၣ်(၆၆) ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်သက့လၢပဂီၢ်န့ၣ်ပတစံးကတိၤတၢ်ဘၣ်ယးဒီးလံၤစီဆ့ၣ် အကကျူၢ်အသိးတၢ်လၢအရုဒိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ပကဖးလံၤစီဆ့ၣ်ဒီးပကမၤသ့ၣ်ညါအီၤအါအါလီၤ.

ပမ့ၢ်ဖးလၢလံၤစီဆ့ၣ်အလီၤလံၤတကကျူၢ်လၢအမ့ၢ်လံၤမိၤရွၢသ့ၣ်တဘျီ (၃မိၤ ၂၄း၅-၇) န့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်,တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒဲတၢ်လီၤစီဆ့ၣ်အပူၤန့ၣ်နဘၣ်ဟံးန့ၣ်ကိၣ်ကမူၣ်,ဒီးကုၢ်ထီၣ်ကိၣ်တဆံခဲဘၣ်လၢအီၤလီၤ. ကိၣ်ကမူၣ်ခဲအစရိၣ်လၢတဘျီတဘျီအဂီၢ်လီၤ. ဒီးနဘၣ်ပၤအီၤလၢခဲဝုၣ်,ယုဘၣ်တဝုၣ်,လၢစိၢ်နီၤခိၣ်စီဆ့ၣ်အဖီခိၣ်လၢယွၤအမဲၣ်ညါလီၤ. တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးလၢနီၢ်သးအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်စီဆံ့အခိာ်ထံး(၅)ဘုာ်န့ာ်ဘုာ်တၢ်ကီးအီၤလၢ“ပုၤတုၤကျူ”ဒီးဘုာ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢစီၤမိၤရွဲလီၤ. မံာ်လၢပုၤအံာ်စ့လးဖိအဝဲသ့ၣ်ကီးဝဲလၢ“တိာ်ရး”လီၤ. လံာ်စီဆံ့အခိာ်ထံး (၅)ဘုာ်န့ာ်ဘုာ်ဘးဒီးကစၢ်ယွၤ “အတၢ်မၤလိာ်” လၢပုၤအံာ်စ့လးအဂီၢ်န့ာ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရွဲဒိာ်မးလီၤ.

လံာ်စီဆံ့ဒီးဘုာ်ညါန့ာ်ဘုာ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢအနံာ် (၁၇၀၀)ယာ်ယာ်လီၤ. လံာ်စီဆံ့အလီၢ်လံၤတကကျူာ်န့ာ်ဘုာ်တၢ်ကွဲးအီၤအနံာ် (၁၆၀၀)ဒီးလံာ်စီဆံ့အသီတကကျူာ်န့ာ်ဘုာ်တၢ်ကွဲးအီၤအနံာ်(၁၀၀)လီၤ. အယိလၢဟီာ်ခိာ်ဒီးဘုာ်ညါန့ာ်လံာ်လၢပုၤကွဲးအယုာ်ကတၢ်ဒ်သိးအီၤတအိာ်ဘုာ်နီတဘုာ်ဘုာ်. ပုၤပာ်ဒိာ်ပာ်ကဲအီၤလၢဟီာ်ခိာ်ဒီးဘုာ်ညါမးလီၤ.

➤ တၢ်သံကွၢ်အိာ်တခါလၢလံာ်စီဆံ့တဘုာ်အံၤန့ာ်အဆိကတၢ်လံာ်လၢပုၤကွဲးန့ာ်မ့ၢ်လံာ်မတၤ လဲာ်? တၢ်စံးဆၢန့ာ်မ့ၢ်ဒ်“စီၤယိၤဘး” (Job) အတၢ်ကွဲးနီာ်ဒီးလံာ်စီဆံ့လၢပုၤကွဲးတၢ်အလီၢ်ခဲကတၢ်န့ာ်မ့ၢ် “လံာ်တၢ်လိာ်ဖျါ”လီၤ. (A.D. 96)

- ပုၤကွဲးလံာ်စီၤလူၤကဉ်န့ာ်မ့ၢ်ကသံာ်သရၣ်တဂ့ၤလီၤ. (ကလိးစဲ ၄:၁၄)
- ပုၤကွဲးလံာ်စီၤမးသဲန့ာ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤယုၤသ့တဂၤလီၤ. (လူၤ ၅:၂၇-၂၈)
- စီၤဒေၤဝဲးန့ာ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤကွၢ်သိဘုာ်ဆၢလၢခဲကဲထီာ်ဘုာ်စီၤပၤလီၤ. (၁မူၤ ၁၆:၁၉)
- စီၤရွဲလိၤမိာ်န့ာ်မ့ၢ်စီၤပၤတဂၤလီၤ. (၁စီၤပၤ ၂:၁၂)
- စီၤမိၤရွဲန့ာ်မ့ၢ်သိာ်လိဘုာ်တၢ်ကူာ်ဘုာ်ကူာ်သ့အထီကတၢ်ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးစီၤပၤဖၤရီၤအစုဒ်စုတီၤတဂၤလီၤ. (၂မိၤ ၂:၁၀)
- စီၤပီၤလူးန့ာ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤဖၤရဲးရဲးတဂၤလီၤ. (မၤတၢ် ၂၃:၆)
- စီၤဧၤမိာ်န့ာ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤဖျါဖိတဂၤလၢအကွၢ်သိလီၤ. (ဧၤမိာ် ၇:၁၄)
- စီၤပုးတရူးဒီးစီၤယိၤဟာ်န့ာ်မ့ၢ်ဒ်ပုၤမၤညာ်လီၤ. (မးသဲ ၄:၁၈-၂၁)
- ဘုာ်ဆၢန့ာ်သက့လံာ်စီဆံ့တဘုာ်အံၤပုၤအါဂၤကွဲးဝဲလၢတၢ်လီၢ်အါမး,အဆၢကတီၢ်အါမးဘုာ်ဆၢတၢ်ကွဲးခါလၢာ်န့ာ်ဘုာ်ဘျီးဘုာ်ဒါဒီးဘုာ်ထွဲလီၢ်အသးဒ်သိးသိးန့ာ်ပထံာ်ဘုာ်လီၤကမၢကမာ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ာ်အယိလံာ်စီဆံ့တဘုာ်အံၤဘုာ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢပုၤကညီဘုာ်ဆၢမ့ၢ်ဒ်လၢကစၢ်ယွၤ သူအဝဲသ့ၣ်ဒ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤန့ာ်ပနၢ်ပာ်ဘုာ်လီၤ.

ဘုာ်ဘးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အခဲအံၤန့ာ်လံာ်စီဆံ့အပူၤန့ာ်ပထံာ်ဘုာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးပသးခုဒိာ်မး လီၤ.

**“လံာ်စုၤတြီၤ ၁:၁-၂။ ယွၤကတီၤတၢ်ဒီးပာ်သ့ၣ်လၢပျၢအါတီၤ
ဒီးအါကျါလၢဝံတဖၣ်ဘုာ်ဆၢဒီးလၢနံၤကတၢ်တဖၣ်အံၤကတီၤတၢ်ဒီးပုၤ,
လၢအဖိခွါလၢအပာ်အီၤလၢပုၤန့ၢ်ဘုာ်သါခဲလၢာ်,
ဒီးတုၤဟီာ်ခိာ်စ့ၢ်ကီးလၢအီၤလီၤ. ”**

**“၂တံမသုး ၃း၁၆။ ။ကယဲင်တင်ကွဲးအသးခဲလၢင်န့ၣ်
ကွဲးအသးလၢယွၤအသးစီဆုံ,ဒီးဂ့ၤလၢသိၣ်တၢ်သီတၢ်အဂီၢ်,
လၢသိၣ်ယိၣ်တၢ်အဂီၢ်,လၢယၣ်လိၤတၢ်အဂီၢ်,
လၢသိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိၤတၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လိၤပူၤအဂီၢ်. ”**

လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ညါန့ၣ်လံာ်လၢပုၤကွဲးအီၤန့ၣ်အိၣ်အါမးဘၣ်ဆၣ်လံာ်စီဆုံတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်
ဖးအီၤအအါကတၢ်လီၤ. ပုၤလၢအတန့ၣ်ခဲရံၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒိပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်အါသ့ၣ်တဖၣ်ဒိအမ့ၢ်ဂၢ်ဒိၣ်,န့ၣ်ရူၤဒီး,
ဒလဲၣ်လါမါအဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဖးလံာ်စီဆုံလီၤ. ကီၤလၢသ့ၣ်အကီၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်သဘျီအဂီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်
သ့ၣ်လံာ်စီဆုံအဆၢတဖၣ်လီၤ. ဘၣ်မနူၤအယိလဲၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပၣ်ကဲဒိပၢ်ဖးဒိၣ်တဂၤလၢ
အမ့ၢ်“ဂၢ်ဒိၣ်”န့ၣ်ဖးလံာ်စီဆုံဒီးတံာ်န့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢလံာ်စီဆုံအဆၢတဖၣ်လီၤ. အဝဲဟံးန့ၣ်လံာ်မးသဲ
၅း၃၉ဒီးလံာ်စီဆုံအဆၢအဝဲအံၤလၢအသးသမူအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်မးလီၤ.

“မ့ၢ်ပုၤလၢအဒဲန့ၣ်အထွဲတဂၤန့ၣ်ယၣ်ယီၤန့ၣ်အီၤလၢအဝဲတခီတက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံအဆၢအဝဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်ဝံးသးစူၤဒီးတကဲထီၣ်တၢ်တီဒုၣ်ထီၣ်ဒါအယိအဝဲသ့ၣ်ကီၤ
လၢသ့ၣ်အကီၢ်မၤန့ၣ်တၢ်သဘျီန့ၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်အခိၣ်ထံးအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ. လၢန့ၣ်အယိတုၤခဲကန့ၣ်အ
ပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လံာ်စီဆုံအဆၢဖိတခါအံၤလၢအဝဲသ့ၣ်အပဒိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအမ့ၢ်“ပၣ်လံာ်မၣ်”အပူၤ
လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤသ့ၣ်ညါလၢလံာ်စီဆုံအဆၢအံၤဟဲလၢလံာ်စီဆုံန့ၣ်အိၣ်ဒိၣ်စ့ၤဂၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်လၢက
မ့ၢ်ဒိၣ်“ဂၢ်ဒိၣ်”အတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးအတၢ်ကွဲးလီၤန့ၣ်ပုၤအါဂၤအတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလီၤ.

လံာ်စီဆုံတဘျီဘၣ်တၢ်စဲးကျဲးအီၤဖဲ AD 1454 ဒီးခဲကန့ၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤဆူအကျိၣ် (၂၀၀၀)
ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ညါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အအါကတၢ်လၢပုၤစဲးကျဲးအီၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိလံာ်စီဆုံတဘျီအံၤ
ပုၤအါဂၤထုးထီၣ်ဆူအကလုာ်ဒိၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်အယိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ဆူတၢ်ကီၤတၢ်ခဲဆူပကန့ၣ်
ပၢ်လၢအလီၢ်တဂၤအလီၢ်အယိပုၤခဲရံၣ်ဖိအါဂၤကန့ၣ်ပၢ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ကီၤဒိၣ်မးလီၤ. တဂၤဒီးတဂၤန့ၣ်ပၢ်
တၢ်တဒိၣ်သိးသိးအယိကဲထီၣ်လၢတၢ်သဘၣ်ဘျီအပူၤလီၤ.

လံာ်စီဆုံတဘျီအံၤမ့ၢ်ဒိၣ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂီၢ်ဒီးဒိးသိးကကဲထီၣ်နီၣ်သးအတၢ်
အိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

လံာ်မးသဲ ၄း၄ ။လံာ်၅မိၤရူ ၈း၃။ လံာ်ယံးရမံယၤ ၁၅း၁၆ပုၤကညီကမူထဲဝဲလၢကိၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်.
မ့ၢ်လၢကယဲင်တၢ်ကတီၤလၢအဟဲထီၣ်လၢယွၤအထးခိၣ်လီၤ. ဒိးသိးနီၣ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်န့ၣ်ပဘၣ်အိၣ်အီၤဒိပနီၣ်
ဆံးအခါ,သးစၢ်အခါ,ပသးပုၤအခါပဘၣ်အိၣ်အီၤအသိးဘၣ်သးလၢနီၣ်သးအတၢ်အိၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ဘၣ်ဒိန့ၣ်
အသိးလီၤ. ပဘၣ်အိၣ်နီၣ်သးအတၢ်အိၣ်ဒိလဲၣ်န့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်စဲးဆၢလၢလံာ်စ့ၤတြီၤ ၅း၁၂-၁၄
န့ၣ်လီၤ.

**“အဂ့ၢ်ဒိအံၤလၢအဆၢကတီၢ်ဖဲသုဂ့ၤကဲထီၣ်သရၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီး,
ပုၤသိၣ်လိၤကဒီးသုလၢယွၤအက လုၢ်အကထါမိၢ်ပုၤအခိၣ်ထံးန့ၣ်,
အလီၢ်အိၣ်,ဒီးသုကဲပုၤလၢအဂ့ၤန့ၣ်တၢ်န့ၣ်ထံ,ဒီးတမ့ၢ်ဘၣ်
တၢ်အိၣ်အသး အကၢ်ဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒိအံၤ,ကယဲင်ပုၤလၢ
အအိၣ်န့ၣ်ထံတဖၣ်န့ၣ်,တညီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်လိၤ
အတၢ်ကတီၤနီၣ်တဂၤဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒိအံၤ,မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်လီၤ.
ဒီးတၢ်အိၣ်အသးအကၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤအဂီၢ်,
ပုၤလၢအအိၣ် ကတဲာ်ကတီၤအသး,ဒီးညီန့ၣ်နီၣ်ဖးတၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်အါအဆၢန့ၣ်လီၤ.”**

ဘဉ်ယးလၢလံာ်စီဆ့အဆၢအဝဲအံၤစီၤပီၤလူးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢတၢ်အိၣ်လၢနီၢ်သးအဝုၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘဉ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ထံးဒီးတၢ်အိၣ်လၢအသးအကၢ်

ဖိသဉ်တၢ်အံၤကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်အဆိကတၢ်ကဘဉ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်ထံးဘဉ်ဆဉ်ဖဲအဝဲဒိၣ်ထီၣ်တဆိတဆိအခါန့ၣ်လိာ်ဘဉ်တၢ်အိၣ်လၢအသးအကၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ပုၤအါဂၤန့ၣ်ဘဉ်ယးလၢနီၢ်သးအတၢ်အိၣ်န့ၣ်တဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဘဉ်. နီၢ်သးအတၢ်န့ၣ်ထံးန့ၣ်ပထံၣ်ဘဉ်လၢလံာ်စီၤတြီၤ ၆:၁-၃န့ၣ်လီၤ.

**“မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးမိပလဲၤပုၤကွဲၣ်ခရံၣ်အကလုာ်ကထါအိၣ်ထံးအဝုၣ်,
ဒီးလဲၤလၢညါတုၤ လၢတၢ်လၢ တၢ်ပွဲၤတက့ၢ်. တပၣ်ကဒီးဘဉ်
တၢ်အိၣ်ထံးဘဉ်ယးဒီးတၢ်ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤပသးလၢတၢ်မၤလၢအသံန့ၣ်အယိ,
ဒီးတၢ်န့ၣ်ယွၤ-တၢ်သိၣ်တၢ်သိဘဉ်ယးဒီးတၢ်ဘျၢတဖၣ်,ဒီးတၢ်ပၣ်စုတဖၣ်,
ဒီးပုၤသံအတၢ်ဝဲၤထၢၣ်,ဒီးတၢ်စံာ် ညိၣ်အထူအယိၣ်ဘဉ်.
ဒီးယွၤမ့ၢ်ဒုးမၤပုၤဒီးပကမၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.”**

လံာ်စီၤပုးတရူးကွဲးဝဲအိၣ်ထံးတဘျီန့ၣ်ဘဉ်ယးဒီးတၢ်န့ၣ်ထံးနီၢ်စၢ်န့ၣ်ကွဲးဝဲဒ်အဖိလၢအ သးလီၤ.

**“၁ပုးတရူး ၂:၂၂ ။ သုမ့ၢ်လုာ်ကွဲၣ်တုၤလၢပကစၢ်မ့ၢ်တၢ်ဝုၤဒီး,
ဒ်ဖိဆံးအိၣ်ဖျဲၣ်သီအသးန့ၣ် ဆၢန့ၢ်တၢ်န့ၣ်ထံးနီၢ်စၢ်ဘဉ်ယးဒီးသ့ၣ်ဒီးသး,
ဒ်သးသုကဒိၣ်ထီၣ်လၢအံၤတုၤလၢတၢ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤတက့ၢ်. ”**

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ နီၢ်ခိ အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အိၣ်အသးနီၢ်သးတခီန့ၣ်ကဘဉ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တဆိဘဉ်တဆိန့ၣ်အဆိကတၢ်လိာ်ဘဉ်တၢ်န့ၣ်ထံးနီၢ်စၢ်လၢပသ့ၣ်ပုၤသးပုၤလီၤ. အဲဒ်အံၤပကယုကွဲၣ်သ့ၣ်ညါဘဉ်ယးဒီးလံာ်စီဆ့အိၣ်ပညိဒီးတၢ်လၢအရူဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်သံကွၢ်လီၤ. လံာ်စီဆ့တဘျီအံၤဒ်သးပကန့ၢ်ပၢ်န့ၣ်ကီဒိၣ်မးလီၤ. မၤသးဒ်သးပုၤကးတံာ်ယးဒီးနီၢ်ဝံာ်ခဲအသးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိပကဘဉ်ယုကွဲၣ်သ့ၣ်ညါလံာ်စီဆ့အနီၢ်ဝံာ်ခဲမးပကန့ၢ်ပၢ်အံၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးလီၤ.

(၁) နီၢ်ဝံာ်ခဲလၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်လံာ်စီဆ့အဝုၣ်.

ပကထံၣ်ဘဉ်နီၢ်ဝံာ်ခဲလၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပုၤန့ၣ်အိၣ် (၃)ဘိဒီးမၤသးဒ်ပုၤမၤသးအံၤလၢထူန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပစံးတၢ်အသးတၢ်လၢထူန့ၣ်ဘဉ်ယးဒီးကစၢ်ယွၤဒီးနီၢ်ဝံာ်ခဲန့ၣ်ကလီၤဂၢ်လၢကစၢ်ယွၤအထူနီၢ်ဝံာ်ခဲလီၤ.

(၁) ပကအိးထီၣ်နီၢ်ဝံာ်ခဲတၢ်တဘိလၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်

လံာ်ဝံယရူၤယ ၂၈:၁၀န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်-

**“အဝုၣ်ဒ်အံၤ,မ့ၢ်တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်,တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်,
တဘိလၢတဘိ,တဘိလၢတဘိ,တဆံး တက့ၢ်ဖဲအံၤ,တဆံးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.”**

ဒီးပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်သုၤ,ဘဉ်ယးလၢလံာ်စီဆ့အဆၢတဆၢအံၤသုန့ၢ်ပၢ်ကစီဒီၤ. သုမ့ၢ်တန့ၢ်ပၢ်ဘဉ်ဒီးယစံးဆၢက့ၤတၢ်သံကွၢ်လီၤ. ဒ်သးပကန့ၢ်ပၢ်အဂီၢ်ပဘဉ်ဖးက့ၤလံာ်စီဆ့လံာ်ဝံယရူၤယ ၂၈:၉န့ၣ်လီၤ.

**“ကသိၣ်လိတၢ်သ့ၣ်ညါလၢမတၤလဲၣ်,
ဒီးကဒုးပၢ်မတၤအနၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်.
ပုၤလၢအလီၤပျဲၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ထံး,ဒီးလီၤပးဒီးအပိၢ်အန့ၢ်ၤ. ”**

လံာ်စီဆ့တဆၢအံၤအိၣ်ပညိဒ်လဲၣ်. တၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ကစၢ်ယွၤအလုာ်ကထါဒီးဘဉ်တၢ်ကွဲးအံၤလၢလံာ်စီဆ့အဆၢဒိၣ်အဆၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဒ်လံာ်စီဆ့စံးဝဲဒၣ်“မ့ၢ်တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်,

တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်,တဘိလၢတဘိ”န့ၣ်အခီပညီမ့ၢ်ဒၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်လိဒီးအတၢ်ကွဲး
သ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ထံထံဆးဆးဒီးတခါဝဲတခါ,တဆၢဝဲတဆၢပကဘၣ်ဖးလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပကဘၣ်တၢ်ပသးလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢလၢမ့ၢ်ဝဲ“တဆးတက့ၢ်ဖဲအံၤ,တဆးတက့ၢ် ဖဲန့ၣ်လီၤ.”
လၢတၢ်န့ၣ်အယိပမ့ၢ်ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်န့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်
ကွဲးအီၤသ့သ့ဘၣ်ဘၣ်ဒီးပဘၣ်ဖးလံာ်စီဆ့ၣ်ဒီးဘၣ်ညါမးပကထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်
သးဒီးပကန့ၣ်ပၢၢ်အီၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဒိတခါလၢအမ့ၢ်လံာ်စီဆ့ၣ်တဲပုၤလၢပုၤလၢတထံၣ်ဘၣ်တၢ်သံ
တဂၤအဝဲဒၣ်လီၤ. ပုၤအဝဲန့ၣ်အမံၤမ့ၢ်စီၤယနီၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤဘၣ်ယးဒီးစီၤယနီၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်
အီၤတဆးတက့ၢ်ဖဲအံၤ,တဆးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.(လံာ်တၢ် မိၤၧ ၅:၂၄,လံာ်န့ၣ်ၤတြိ ၁၁:၅,လံာ်ယုဒၤ
၁:၁၄). ဘၣ်မနုၤလံာ်စီဆ့ၣ်တဆၢအံၤဘၣ်ကွဲးတၢ်“တၢ်သိၣ်လၢတၢ် သိၣ်,တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်,တဘိလၢတဘိ”
န့ၣ်အခီပညီမ့ၢ်လံာ်စီဆ့ၣ်အလီၢ်လံာ်တကကျၢ်ဒီး,အသီတကကျၢ်အယိလီၤ. ပကဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါလံာ်စီ
ဆ့ၣ်ခဲခါစလိာ်မးပကသ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢဖိန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ်လိာ်ခဲခါန့ၣ်ပမ့ၢ်ဖးဘၣ်ဝဲယၢၤ ၃၄:၃၇-
န့ၣ်ပကသ့ၣ်ညါလီၤ.

“အဝဲဒၣ်ဖးတၢ်လၢအဂီၢ်စ့ၢ်ကီး,ဒီးအစုနီၤဖးအဆၢလၢပျံၤလၢအဂီၢ်လီၤ. ”

ဘၣ်ယးလၢတၢ်ကတိၤ“အစုနီၤဖး”အခီပညီန့ၣ်ကမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤတၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲး
သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အလီၢ်လံာ်တကကျၢ်န့ၣ်တဆးတက့ၢ်,အသီတကကျၢ်န့ၣ်တ
ဆးတက့ၢ်,အလီၢ်လံာ်အပူၤန့ၣ်ဖဲန့ၣ်တဆးတက့ၢ်. ဖဲအံၤတဆးတက့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးအကလုာ်ကထိသ့ၣ်တဖၣ်ရၤလီၤဝဲဆူလံာ်စီဆ့ၣ်အဘၣ် (၆၆)ဘၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်
ကစၢ်ယွၤအတၢ်ကးတံာ်လံာ်စီဆ့ၣ်အနီၢ်ဝဲခဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤကစၢ်ယွၤကးတံာ်ယးလံာ်စီဆ့ၣ်လၢနီၢ်ဝဲခဲလဲၣ်. အဝဲဒၣ်အံၤတၢ်လၢကစၢ်ယွၤအကလုာ်
ကထိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အလုာ်ဒိၣ်အပူၤဒိၣ်အယိဘၣ်ယိာ်ဝဲလၢပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤတရီၤတပါဘၣ်အီၤဒီး
ကသူတၢ်ကလီၤလီၤအဂီၢ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤန့ၣ်ပၣ်သ့ၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိဒီးအတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်ပဘၣ်သ့ၣ်ညါနီၢ်ဝဲခဲလီၤ. နီၢ်ဝဲခဲမနုၤလဲၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါမးပအိးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

**“ဝဲယၢၤ ၃၄:၁၆၊ ယုတၢ်လၢယွၤအလံာ်ပူၤ,
ဒီးဖးတၢ်တက့ၢ်. တဟါမၢ်ဘၣ်နီတမံၤဘၣ်.**

တၢ်လၢအဂီၢ်မိၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်နီတဘၣ်ဘၣ်.

အဝဲဒၣ်အံၤ,ယထးဒိၣ်မၤလိာ်တၢ်န့ၣ်,ဒီးအသးန့ၣ်စုးအိၣ်ဖျိၣ်အီၤလီၤ. ”

“တၢ်လၢအဂီၢ်မိၣ်” အခီပညီန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီအိၣ်ပိာ်ခွါပိာ်မုာ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်အိၣ်အမိၢ်,အဖါ,လီ
မ့ၢ်အူအိၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ဒီးတၢ်ထုးကွဲးအပနီၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်
ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဒီးတၢ်စံးဆၢ,တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဟဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး
လံာ်စီဆ့ၣ် အဆၢလၢပကထံၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးပကဘၣ်ဖီၣ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ယွၤအသးစီဆ့ၣ်နဲၣ်လိပုၤန့ၣ်လီၤ.
ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲလံာ် ယိၤဟၣ် ၁၆:၁၃ န့ၣ်“ကစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤသ့တၢ်လၢအကဟဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.”

တချးလၢပကယုသ့ၣ်ညါဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အခီပညီအနီၢ်ဝဲခဲ,ခဲခါတခါန့ၣ်ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်
တၢ်အရူဒိၣ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢတခါလီၤ. ဝဲယၢၤအတၢ်ကွဲးဖဲ (ယၢၤ ၂၈:၁၀-၁၃)န့ၣ်ပမ့ၢ်ဖးဒီးပ
ကသ့ၣ်ညါဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်ခဲဆၢအံၤတဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပကသ့ၣ်ညါလၢတၢ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်န့ၣ်

ပမုၢ်ယုသ့ၣ်ညါအီၤန့ၣ်ပဘၣ်ဖးတၢ်ဂ့ၢ်ခံခါလၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ခံကလုၣ်လီၤ.

**“ဝံယၢၤရၢယၤ ၂၈:၁၀၊ ၤအဂ့ၢ်ခံအံၤ၊
မ့ၢ်တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်၊တဘီၤလၢတဘီ၊
တဘီလၢတဘီ၊တဆံးတက့ၢ်ဖဲအံၤ၊တဆံးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.**

တၢ်အဖီခိၣ်လၢလံၣ်စီဆုံတဆၢအံၤဖဲပယုသ့ၣ်ညါဘၣ်အခါ၊ကဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်အါထီၣ်
လံၣ်စီဆုံအသိးဖဲ

**(ဝံယၢၤရၢယၤ ၂၈:၁၃)တဒီန့ၣ်စံးဝဲ“မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးယွၤအလုၢ်န့ၣ်
ကဲထီၣ်လၢအဂီၢ်လၢတၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်၊တၢ်သိၣ်လၢတၢ်သိၣ်၊
တဘီၤလၢတဘီ၊တဘီလၢတဘီ၊တဆံးတက့ၢ်ဖဲအံၤ၊တဆံးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်၊
ဒီးဘၣ်ပျံၤသက့ၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ဖီၣ်န့ၣ်အီၤလီၤ.**

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပုၤလၢယုသ့ၣ်ညါဘၣ်လံၣ်စီဆုံအခါကထံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအလီၤဂၢၢ်လီၤစၢၤဒီး
ဘၣ်ယးလၢသးသမူအတၢ်အိၣ်န့ၣ်ကကဲထီၣ်ဆူန့ၣ်သးဟးဂီၤအပူၤလီၤ. တၢ်ဘၣ်ပျံၤသက့ၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ဖီၣ်
န့ၣ်အီၤန့ၣ်ကကဲထီၣ်ဆူတၢ်သိၣ်လၢအကမူၤကမၢ်န့ၣ်ပဘၣ်တိၣ်ပံၤပသးလီၤ. တၢ်သံကွၢ်ကအိၣ်ဆူညါတခါ
လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢကစၢ်ယွၤန့ၣ်ပကသ့ၣ်ညါဘၣ်ခိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်သံကွၢ်အံၤအတၢ်စံး
ဆၢန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ“လံၣ်ယိၤဟၣ် ၁၇:၁၇ န့ၣ်လီၤ.

“မၤစီဆုံအီၤလၢနတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤတက့ၢ်နကလုၢ်နကထါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလီၤ. ”

လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်လၢလံၣ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထါန့ၣ်၊တခါဒီးတ
ခါဘၣ်ယးလီၣ်အသးကစီဒီခါ.

ဝံသးစူၤဖးဒီးပကဒီးစဲးဘၣ်ပသးဘၣ်ယးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢကစၢ်ယွၤကဟ့ၣ်ပုၤတက့ၢ်.
ပကယုသ့ၣ်ညါဒီးပကဆိကမိၣ်ဘၣ်ယးလၢလံၣ်စီဆုံလၢအဖီလၢတက့ၢ်.

တၢ်လၢပသးန့ၣ်အသွံၣ်အိၣ်ခါ. ပုၤအါဂၤကတဲဝဲတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပကသ့ၣ်ညါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သ
န့ၣ်ကတၢ်လၢပသးသမူန့ၣ်အသွံၣ်အိၣ်န့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲကီၤလၢဝါအလံၣ်စီဆုံကိးဝဲလၢ (King James
Version (KJV)) န့ၣ်လီၤ.

“လံၣ်ဝံယံးရမံၤယၤ ၂:၃၄။ ၤဒီးတၢ်ထံၣ်န့ၣ်ပုၤဖီၣ်ဖိ (Souls) လၢအတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်အ
သွံၣ်လၢနဆုအလီၤလီၤ.

"Jeremiah 2:34။ ၤAlso on your skirts is found the life blood of the innocent poor"
(New Revised Standard Version) (NRSV)

လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်လၢသးသမူန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသွံၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. လံၣ်စီဆုံန့ၣ်စံးဘၣ်ပုၤဒ်
န့ၣ်အယိလီၤကမၢ်ကမၢ်စ့ၢ်ကိးခါ. ဘၣ်ယးလၢပုၤကညီတဂၤအံၤအသးသမူန့ၣ်တၢ်မၤလိလၢအကဟဲသ့ၣ်တဖၣ်
ပကထံၣ်ဘၣ်လီၤ. လံၣ်စီဆုံတဘၣ်အံၤပမ့ၢ်ဖးဒီးပကဘၣ်ဟံးန့ၣ်အခိပညီခိၣ်လံၣ်စီဆုံတၢ်ကွဲးခါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်လံၣ်
စီဆုံတဲပုၤလၢဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကမူၤကမၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ကမူၣ်ကမၢ်လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါခါန့ၣ်ပဘၣ်
ထီၣ်သပုၤန့ၣ်လီၤ.

မိပကလဲဆူလံဝံစီဆုံအနီဝံဝံခံ,ခံခါတခါန့ၣ်လီၤ.

(၂) ပကအိးထီၣ်နီၣ်ဝံဝံခံ,ခံဘုၣ်တဘုၣ်လၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်

“၂တံၤမသး ၂:၁၅။ ။ကျဲးစးကဲထီၣ်လၢပုၤဘၣ်ယွၤအသး,ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမဲၣ်ဆူးအလီၢ် တအိၣ်ဘၣ်. ပုၤနီၤဖးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကလုၢ်အ ကထိအဆၢတီတီလိၤလိၤန့ၣ်တက့ၢ်. ”

ဒ်ပသ့ၣ်ညါတၢ်အသိးတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘုၣ်ညါန့ၣ်ပုၤအိၣ်အကလုၢ်ကလုၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲဒီးအလံာ်အ လဲၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်စုၢ်စုၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွဲးလံာ်အခါန့ၣ်အိၣ်ဒီးအထိအတၢ်ကွဲး,တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်အတၢ်ကွဲးစုၣ် စုၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယွၤန့ၣ်ကွဲးတၢ်ဒိဖျိပုၤကညီအခါကွဲးဝဲလၢတၢ်ကွဲးအကလုၢ်အကလုၢ်လီၤ. ဒ်ပစံး တၢ်အသိး,ကွဲးဝဲဒ်သိးတၢ်စံာ်တဲာ်လီၤတၢ်,တၢ်ဟ့ၣ်ဒိတဲာ်ဒီး,တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကွဲးအသိးလီၤ.

(i) တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကွဲးအသိး (inword)

တၢ်ကတိၤဒိ-၁မိၤ၁း၁။ ။လၢထံးလၢသီန့ၣ်ယွၤတုၤလီၤမူခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.

လံာ်မးသဲ ၁:၂၁။ ။ဒီးကဆံးစၢ်န့ၣ်အဖိခွါ,ဒီးနဘၣ်ယုၢ်အမံၤလၢယုၢ်ရွးလီၤ.

အဝဲဒ်အံၤ, အဝဲဒ်ကအုၣ်ကုၤခိၣ်ကုၤအပုၤဂီၢ်မ့ၢ်လၢအတၢ်ဒဲးဘးအပူၤလီၤ.

လံာ်စီဆုံတဘုၣ်အံၤတၢ်လၢအရွဲဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢဒ်သိးပကန့ၢ်ပၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကွဲးအသိးလီၤ. တၢ်ကွဲးန့ၣ်ပုၤကိးဂၤသ့ၣ်ညါဒီးန့ၣ်ပၢၢ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ် ဆၣ်န့ၣ်သက့လံာ်စီဆုံဒိဘုၣ်ညါန့ၣ်တဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤဒ်န့ၣ်အသိးဘၣ်.

(ii) တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကတိၤဒိအသိး (example)

တၢ်ကွဲးခံခါတခါန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ်ကတိၤဒိလီၤ. လံာ်စီဆုံလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ် ကတိၤဒိန့ၣ်အိၣ်အါမးလီၤ. ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ဒီးမၤသ့ၣ်ညါပုၤကညီတဂၤအံၤဘၣ်ယးလၢနီၢ်သးအဂီၢ်န့ၣ်အတၢ် ဆိကမိၢ်တၢ်ယီၣ်ယီၣ်ဒီးကယုၤသ့ၣ်ညါကစၢ်ယွၤအတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤဒိ-လံာ်လူၤကပ် ၁၅:၃-၇။ ။ဒီးကတိၤဒိတၢ်အံၤဒီးစံးဘၣ်အီၤ,-

**ပုၤလၢသုကျါလၢအ အိၣ်ဒီးအသိတကယၤ,ဒီးမ့ၢ်ဟါမၢ်တဒုဒီး,
တပၣ်လီၤတဲာ်ဝဲခွဲဆံခွဲဒုလၢပုၤလၢကျါဒီးတလဲၤယုဘၣ်လၢအဟါ
မ့ၢ်တဒုတုၤ,အထံၣ်န့ၣ်ကုၤဝဲန့ၣ်,မ့ၢ်မတၢ်တဂၤလဲၣ်.
ဒီးထံၣ်န့ၣ်ကုၤဝဲဒီး,အသ့ၣ်သးဒုဒီးပၣ်ထီၣ်အီၤလၢ
အမံၤဘၣ်ခိၣ်,ဒီးဟဲကုၤဆူအဟံၣ်,ဒီးကိးဖျိၣ်အတံၤသကိး
ဒီးပုၤအိၣ်လၢအယၢတဖၣ်,ဒီးစံးဘၣ်အီၤ,သးဒုဒီးယၤ တက့ၢ်.
အဝဲဒ်အံၤယသိလၢအဟါမၢ်တဒုန့ၣ်,ယထံၣ်န့ၣ်ကုၤလဲၣ်အီၤလဲၣ်.
ယစံးဘၣ်သ့,ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်သးဒုကအိၣ်လၢမူခိၣ်,
လၢပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိတဂၤလၢအပီၢ်ယၢလီၤကုၤအသးအယံ,
အါန့ၣ်ပုၤအတီအလီၤခွဲဆံခွဲ ဂၤလၢအပီၢ်ယၢလီၤကုၤ
အသးအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယံတက့ၢ်လီၤ. ”**

လံာ်စီဆုံတဆာအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယုၣ်ရှုးတဲတၢ်ဒိတၢ်တဲာ်ဘၣ်ဃးဒီးပှၤကွၢ်သိအဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢ ပှၤ
 ကွၢ်သိတဂၤအံၤအသိအိၣ်တကယၤဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဟါမၢ်တဒုဒီးအဝဲဘၣ်ယုဝဲတုၤအထံာ်ဘၣ်အသိဖိတဒုလီၤ.
 မ့ၢ်ထံာ်ဘၣ်အသိဖိလၢအဟါမၢ်တဒုဒီးသ့ၣ်ခုးဒုဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဃးလၢသိဖိတဒုအံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်
 ပနၢ်ဟူဘၣ်ဒၣ်ဘၣ်ဃးလၢပှၤတဂၤလၢအဟဲန့ၣ်ဆူပှၤခရံၣ်ဖိအခူၣ်ဖိထၢဖိဒီးဒီးဘျၢအသးလၢထံအခါပှၤအဂၤ
 တဖၣ်သ့ၣ်ခုးဒုဒီးတူၢ်လိာ်အီၤအဂ့ၢ်လီၤ. ပှၤအၢတဂၤမ့ၢ်အဂ့ၢ်ထီၣ်အသိခါ. ပှၤအဂ့ၢ်အိၣ်နွံဆံခွဲၤကစီ
 ဒီခါ. လၢလံာ်စီဆုံအပူၤန့ၣ်ပှၤအဂ့ၢ်ပှၤတီပှၤလိၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. **လံာ်ရီမုၢ် ၃:၁၀-၁၂န့ၣ်စံးဝဲဒၣ်“**
ပှၤအတီအလိၤတအိၣ်ဘၣ်နီတဂၤဘၣ်. ” “ပှၤလၢအသးဖးတအိၣ်,ပှၤလၢအယုယွၤတအိၣ်,ပှၤလၢဖျိးကျဲခဲ
လၢာ်,ကဲထီၣ်ပှၤတဂီၢ်တသီၣ်ဘၣ်တၢ်,ပှၤမၤတၢ်ဂ့ၤတအိၣ်,ထဲတဂၤဇီၤတအိၣ်ဘၣ်.

မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဘၣ်ဃးလၢပှၤတီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်န့ၣ်လံာ်စီဆုံတဲဒၣ်ထံထံဆးဆးလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒိၣ်
 မးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိသိဖိခွဲဆံခွဲန့ၣ်မ့ၢ်မတၤလဲၣ်. သိဖိတဒုန့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ပှၤလၢဂီၤတဂၤဘၣ်. ကစၢ်
 ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပှၤတၢ်မနုၤလဲၣ်. ပကဆိကမိၣ်ထံထံဆးဆးတက့ၢ်. ပှၤတဂၤအသိအိၣ်တကယၤန့ၣ်
 မ့ၢ်ဒၣ်ပကစၢ်ယုၣ်ရှုးလီၤ. လၢဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်ပှၤထူးပှၤတီၤတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပစံးလၢအကဲဒိၣ်န့ၣ်ပထံာ်ဘၣ်
 အိၣ်ဒီးအသိအကျိၢ်ဂီၤဖံးဒီးအတၢ်ထူးတၢ်တီၢ်အါမးဒီးပှၤဒီးတၢ်ခဲလၢာ်လၢဘၣ်ဃးဒီးတီၣ်ခိၣ်တကပၤလီၤ.
 ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယွၤလၢအတုလီၤပှၤတဂၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပှဲၤအသိ,ဘၣ်တၢ်တုလီၤအကလုာ်ကလုာ်
 တဖၣ်အကစၢ်,ဒ်ပစံးတၢ်အသိး,ကစၢ်ယွၤန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤကွၢ်သိတဂၤလီၤ. ဖဲလံာ်စံးထီၣ်ပတြၢၤ၂၃:၁ န့ၣ်ပက
 ထံာ်ဘၣ်“ယွၤမ့ၢ်ယပှၤကွၢ်သိ”လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအသိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. မ့ၢ်မတၤလဲၣ်ပကဆိကမိၣ်ဘၣ်ထံထံဆးဆးတက့ၢ်.

တၢ်ကတီၢ်ဒိဘၣ်ဃးဒီး“သိ”-ကစၢ်ယွၤအတၢ်တုသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်အပူၤ
ဒီးတၢ်အိၣ်ဘၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်ခဲလၢာ်လီၤ.
၁၀၀(တကယၤ)- တၢ်လၢတၢ်ပှဲၤဘၣ်ဃးတၢ်တုခဲလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်
လၢကစၢ်ယွၤအစုခဲလၢာ်လီၤ. ဒ်ပစံးတၢ်အသိးအမ့ၢ်ဝဲထီၣ်ဖိလံာ်ဖိ
ညါသ့ၣ်မ့ၢ်ဖးဒိၣ်,ကလူးလၢအအိၣ်လၢမူခိၣ်,ပှၤကညီတဖၣ်န့ၣ်
မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပှဲၤအတၢ်ပနီၣ်လၢတကယၤလီၤ.

လာတန်န့ၣ်အယိတၢ်လၢသိဖိတဒုန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယွၤတၢ်ဘၣ်တုဲလၢၣ်အပူၤဟါမၢ်တသ့အိၣ်ခွဲ
ဆံခွဲခါ,ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကညီလၢအတဒိကန့ၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်န့ၣ်ဟါမၢ်လၢကစၢ်ယွၤအမဲၣ်ညါလီၤ. ပုၤ
ကညီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ဒဲးဘးဒီး,အဂ့ၢ်ဒဲးအံၤ,တၢ်ဒဲးဘးအဘူးအလဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သံလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ
ကစၢ်ယွၤကဘၣ်ယုက့ၤပုၤကညီန့ၣ်လီၤ.လၢလံၣ်ယိၤဟ့ၣ်အပူၤပၣ်ဖျါတီၣ်ဝဲဒၣ်ဒဲးအံၤလီၤ. “လံၣ်ယိၤဟ့ၣ်

**၃:၁၆။ ၤအဂ့ၢ်ဒဲးအံၤ,ယွၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတုၤအဟ့ၣ်လီၤကွံၣ်
အဖိခွါအိၣ်တဂၤယိ,ဒိသိးကယဲၢ်ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤအံၤ
တဂၤလၢလၢန့ၣ်,အသ့တဟးဂီၤတဂ့ၤဒီး,
ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်လီၤ. ”**

မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဖးဒိၣ်အဂ့ၢ်
န့ၣ်ပကယုသ့ၣ်ညါဆူတၢ်မၤလိလၢအကဟဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

လၢခဲကတီၢ်အခါန့ၣ်လၢကစၢ်ယွၤမၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအယိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢၣ်ကပူၤဖျဲးဒီး တၢ်
ဒဲးဘးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤအယိတၢ်လၢမူခိၣ်ဖိတဖၣ်ကသးခုဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဃးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ပကထံၣ်
ဘၣ်တၢ်မၤလိန့ၣ်ကအိၣ်အါမးလီၤ. လၢခဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်ပကန့ၣ်ပၢ်လံၣ်စီဆ့အဂီၢ်န့ၣ်,ဘၣ်ဃးတၢ်ကတိၤဒိ
လၢလံၣ်စီဆ့ကွဲးန့ၣ်လီၤ.

(iii)တၢ်ကွဲးဒိတၢ်ပနီၣ်အသိး (Symbol)

လံၣ်စီဆ့တဘျီအံၤတနီၤနီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢဝဲဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွဲးတၢ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်အ
ပူၤအယိအဝဲသ့ၣ်ကွဲးလံၣ်စီဆ့အခါန့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပနီၣ်အါမးလီၤ. လံၣ်လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ်ပနီၣ်
န့ၣ်မ့ၢ်“လံၣ်လိၣ်ဖျါ” လီၤ.

**“လံၣ်လိၣ်ဖျါ ၁:၁-ယုၣ်ဃူးခရံၣ်အတၢ်လိၣ်ဖျါလၢယွၤဟ့ၣ်လီၤအံၤ
ဒိသိးအကစ့ၢ်န့ၣ်အခုအပုၤတဖၣ်လၢတၢ်လၢအဘၣ်မၤအသးချူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
“ဒီးမၤလီၤအကလူးဒီးဒူးန့ၣ်ဝဲလၢအခုအပုၤစီၤယိၤဟ့ၣ်,”**

ဒိသိးဒီးတၢ်ကွဲးဒိအဖိခိၣ်အသိးန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢလံၣ်ဝဲဒၤနံးယုလး,လံၣ်ဝဲယဃးစက့လးဒီးဝဲ
အဂၤတဖၣ်အတၢ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ.ပကပီၣ်ပကပၤလၢပကထံၣ်,န့ၣ်ဆၢၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီးကလံၤ,ထံမ့ၢ်,
ကစၢ်ခိၣ်,ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,တၢ်အၢၣ်,သ့ၣ်,တပံၤမ့ၢ်,တၢ်အနၢၤ,မ့ၢ်အူဒီးတၢ်အဂၤတဖၣ်လၢပကပီၣ်ပကပၤသ့ၣ်
တဖၣ်လၢပထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်ဒီးကွဲးလံၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ပနီၣ်လီၤ. တၢ်ဒိတၢ်တဲၣ်
အါမးလၢပထံၣ်ဘၣ်လၢလံၣ်စီဆ့တဘျီအပူၤဒိဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ်ပနီၣ်လီၤ.

**တၢ်အဖိအတဲၣ်-လံၣ်မးသဲ ၁၆:၆ကိၣ်အကိၣ်မံၣ်,
(yeast) အခိပညီန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ,လံၣ်မးသဲ ၁၆:၂န့ၣ်လီၤ.**

**“တုၤန့ၣ်တစုအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ပၢ်လၢတမ့ၢ်ဘၣ်အစံး,
ပလီၢ်သုသးလၢကိၣ်အကိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်.
မ့ၢ်လၢ ပုၤဖၤရံၤရဲဒီးပုၤစုကဲအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ.**

တၢ်လၢပုၤဖၤရံၤရဲဒီးပုၤစုကဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအကမၢ်န့ၣ်ပကထံၣ်
ဘၣ်ဖဲ,လံၣ်မၤတၢ် ၂၃:၈န့ၣ်လီၤ.

**“အဂ့ၢ်ဒဲးအံၤ,ပုၤစးဒုကဲစံးဝဲလၢပုၤသံတဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤဘၣ်
ဒီးပုၤမူခိၣ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ,သးမ့ၢ်ဂ့ၤ,တအိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်.
မ့ၢ်ဖၤရံၤရဲန့ၣ်စံးဝဲလၢအအိၣ်ခဲမံၤလၢလီၤ.**

လာတန်န့ၣ်အယိကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲတၢ်လာကိၣ်အကိၣ်မံၣ်န့ၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလာအကမၣ်န့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ဒိတၢ်ပနီၣ်အတၢ်ကွဲးလီၤ. ခဲအံၤပကယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးလာတၢ်ပနီၣ်အပူၤလာလံၣ်စီဆ့အတၢ်ကွဲးလီၤ.

“လံၣ်ပှၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ် ၁၁:၁။ ။ကွံၣ်နကိၣ်လာထံးခိၣ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,အါနံၤအါ သီအလီၢ်ခဲန့ၣ်နကထံၣ်န့ၣ်က့ၤအီၤလီၤ. ”

ဒ်လံၣ်စီဆ့အတၢ်ကွဲးအသိးပမ့ၢ်ကွံၣ်လီၤတၢ်အိၣ်တခါတခါဆူထံဖီခိၣ်န့ၣ်တၢ်လာကိၣ်န့ၣ်ကလီၤ ပြီလီၤပြီဒီးကဟါမၢ်ကွံၣ်လီၤ. တၢ်ဆာကတီၢ်မ့ၢ်အယုၣ်ဒီးတမ့ၢ်နကထံၣ်က့ၤအီၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လံၣ်စီဆ့စံးဝဲအါနံၤအါသီအလီၢ်ခဲန့ၣ်နကထံၣ်ဘၣ်လီၤ.ပကထံၣ်န့ၣ်ဒ်လဲၣ်. လာတန်န့ၣ်အယိတၢ်ကွဲးတခါအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလာတၢ်ပနီၣ်အပူၤလီၤ.

(၁) တၢ်အိၣ် (bread) (၂)တံကျါ. (၃) တၢ်ဆာကတီၢ်လာအါနံၤအါသီ ပကထုးထီၣ်အိၣ်ပညီဒ်အဖီလၢ်အသိးလီၤ.

တၢ်အိၣ်။ ။အိၣ်ပညီမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထါလီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးသးအတၢ်အိၣ်လီၤ. (လံၣ်မသဲ ၄:၄,လံၣ်ယးရမံယၤ ၁၅:၁၆)

ထံကျါ။ ။အိၣ်ပညီမ့ၢ်ပှၤကညီအကလုၢ်အကလုၢ်န့ၣ်လီၤ. (လံၣ်လိၣ်ဖျါ ၁၇:၁၅) တၢ်ဆာကတီၢ်လာအါနံၤအါသီ။ ။အိၣ်ပညီမ့ၢ်လာဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်န့ၣ်ပှၤကလုၢ်တဖၣ်အဗျၢ်ခဲလၢ်ကဘျၢ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ကစၢ်ယွၤခဲလၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ဘီဇီမုၢ်ဇီမုၢ်ယွၤအတၢ်အယိလီၤ.

“လံၣ်စံးထီၣ်ပတြၢ် ၂၂:၂၇-၂၈။ ။ကယဲၢ်ဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်ခဲလၢ် ကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ,ဒီး ကယၣ်အသးဆူယွၤအအိၣ်, ဒီးပှၤကလုၢ်တဖၣ်အဗျၢ်ခဲလၢ်ကဘျၢ်တၢ်ဘါတၢ်လာအမဲၣ်ညါလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ဘီဇီမုၢ်ဇီမုၢ်ယွၤအတၢ်လီၤ. ဒီးပာဝဲလာပှၤကလုၢ်တဖၣ်အကျါလီၤ. ”

လာတန်န့ၣ်အယိလံၣ်စီဆ့စံးဘၣ်ပှၤ,တၢ်လာလံၣ်စီဆ့အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်ယးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတဖၣ်န့ၣ်သုမ့ၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤဒီးသုမ့ၢ်အုၣ်ခိၣ်နသးန့ၣ်နတဘၣ်မုၢ်လၢ်လာပှၤခဲလၢ်ကဘျၢ်လီၤန့ၣ်ဘၣ်. လၢခဲကတၢ်လာဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်မးပှၤကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်နဘၣ်တိၣ်ပၣ်နသးလီၤ. နကဘၣ်ဒီးတၢ်ဆာကတီၢ်အါနံၤအါသီလီၤ.

လာတန်န့ၣ်အယိလံၣ်စီဆ့တဘျၢ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ပမးဒီးပဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ကွဲးတနီၤနီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလာတၢ်ပနီၣ်လီၤ. ပတဘၣ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်ပညီဒ်တၢ်ကွဲးအသိးန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး,တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကွဲးအသိးန့ၣ်ပကဘၣ်ဟံၣ်န့ၣ်အီၤအိၣ်ပညီလာတၢ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃)နီၢ်ဝံၣ်ခံသဘိတဘိလာကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်တခါဘၣ်တခါလာ ပကဘၣ်ချုသ့ၣ်ညါဘၣ်လံၣ်စီဆ့အဂ့ၢ်ဒ်အိၣ်တီတခါဘၣ်တခါလီၤ.

ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါဘၣ်လံၣ်စီဆ့အိၣ်ပညီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပဘၣ်နီၤဖးဘၣ်အိၣ်တီတခါလာအဘၣ်ယးဒီး,အဆာဖီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်,တၢ်လာလံၣ်စီဆ့တဘျၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤတဆံးတက့ၢ်,ဖဲအံၤ,တဆံးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်အယိလီၤ. ပဘၣ်ချုလံၣ်စီဆ့အဆာဖီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပဘၣ်ပၣ်ဖျိၣ်အီၤဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်တီတခါအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အခိၣ်တီၣ်တခါလၢပကယုသ့ၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်ယုထံၣ်ဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢဒိၣ်,အဆၢဖိဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢဖိလၢအလီၤပလိၣ်အသးတခါဘၣ်တခါန့ၣ်ပကဘၣ်ယုဒ်လဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၢ်တၢ်တခါလီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိခဲကနံၣ်အံၤန့ၣ်ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အတၢ်ကွဲးဘၣ်ယးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တခါတခါန့ၣ်ပဘၣ်ဖးလံာ်စီဆ့ၣ်အခီပညီလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢပုၤကွဲးတၢ်ဖိအါဂၤလီၤ.

ပုၤအဂၤတဖၣ်ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်တုၢ်လံာ်အယိ,ပယုဖးဘၣ်အိၣ်ညီဒိၣ်မးလီၤ. လံာ်စီဆ့ၣ်အခီပညီလၢပုၤကွဲးတုၢ်လံာ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်, Young ဒီး Strong အတၢ်ကွဲးဒီးမ့ၢ်ပနၢ်နံၣ်ဘၣ်မးလီၤ. ကမ့ၢ်လၢပုၤယုသ့ၣ်ညါလံာ်စီဆ့ၣ်အခီပညီလံာ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်ကမ့ၢ်လံာ်လၢအဂ့ၤကတၢ်လၢပကဖးအဂီၢ်(reference) တဘျီလီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပမ့ၢ်ဖးလံာ်စီဆ့ၣ်အခိၣ်ထံးတဘျီမ့ၢ်၁၆၁၅၅ဆူလံာ်စီဆ့ၣ်လၢခံကတၢ်တဘျီလၢအမ့ၢ်လံာ်လီၣ်ဖျါဘၣ်ဆၣ်သနၣ်ကတမ့ၢ်လၢပကနၢ်ပၢ်အိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်. တမ့ၢ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်ယးဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်တၢ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်တဘျီဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤ,တဆံးတက့ၢ်ဖဲအံၤ,တဆံးတက့ၢ်ဖဲန့ၣ်အယိလီၤ. ပမ့ၢ်သူတၢ်ဒ်အဖီခိၣ်အသိးန့ၣ်ပကသ့ၣ်ညါဘၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အခီပညီဒီးပကမၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ.

(၄)ပကယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိလၢတၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အါမံၤအလီၤ.

တၢ်ပနီၣ်လၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပုၤလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤတဖၣ်.

၁။ မ့ၢ်အူဒီးခံၣ်ခူၣ်

“လံာ်ဝံးရံပံယၤ ၂၃:၂၉။ ၤယကလုၢ်မၤသးဖိမ့ၢ်အူအသိးန့ၣ် တမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. ယွၤစံးဝဲခၣ်,ဒီးမၤသးဖိခံၣ်ခူၣ်လၢ အမၤလီၤကလဲလၢဂံၢ်ဇီၤလုၤဇီၤအသိးတမ့ၢ်ဘၣ်ခါ. ”

ပကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိန့ၣ်လီၤဂၢ်လၢမ့ၢ်အူဒီးခံၣ်ခူၣ်လီၤ. အခီပညီဒ်လဲၣ်.

- မ့ၢ်အူန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်မၤဟးဂီၤဒီးတၢ်သ့စီတၢ်လီၤ.
- ဒ်သိးတၢ်လၢထူန့ၣ်ပဘၣ်မၤကဆိထီၣ်အီၤလၢမ့ၢ်အူအသိးကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိန့ၣ်မၤကဆိထီၣ်က့ၤပုၤကညီအသူၣ်အသးဒီးအတၢ်ဒဲးဘးခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.
- ခံၣ်ခူၣ်-တၢ်လၢခံၣ်ခူၣ်န့ၣ်ပုၤသူအီၤလၢပုၤမၤလီၤကလဲကွဲၣ်လၢဂံၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိလၢအမ့ၢ်ခံၣ်ခူၣ်တခါန့ၣ်ကမၤလီၤကလဲကွဲၣ်ပုၤကညီအတၢ်ဒဲးဘးဒီးအတၢ်အဲၣ်လီၤအသးတဖၣ်န့ၣ်မၤအသးဒ်လၢဂံၢ်လၢအကီၤအယိန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိကဘၣ်မၤလီၤကလဲကွဲၣ်အီၤအသိးလီၤ. မ့ၢ်လီၤကလဲမးကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂။ နး (Sword)

“လံာ်အုဖုးစူး ၆:၁၇။ ၤဒီးဟံးထီၣ်သးအနးလၢအမ့ၢ်ယွၤကလုၢ်ကထိတက့ၢ်. ”

လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်လၢကစၢ်ယွၤအကလုၢ်ကထိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ကတိၤဒိအပူၤ စံးဝဲလၢအမ့ၢ်နးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢနးန့ၣ်လၢညါခီပုၤသူအီၤလၢတၢ်ဒုးအပူၤလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပသးသမူန့ၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲ,တၢ်လုပစီလၢမုၢ်ကီၤလုၢ်အယိပကဘၣ်က့ၢ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအခိၣ်က့ၢ်သးဒီးဟံးထီၣ်သးနးလၢအမ့ၢ်ကလုၢ်ကထိတက့ၢ်န့ၣ်ပဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤ.

ကစ၍ယွၤအကလုၢ်ကထိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပဘၣ်သူအီၤလၢပသ့ၣ်ပသးအတၢ်ဒူးအပူၤဒီးပကဘၣ်ထီၣ်သဒါမုၢ်ကီၤလၢ်အတၢ်လုပစီလီၤ.

**လံၣ်န့ၣ်တြီၤ ၄:၁၂။ ၢအဝဲၣ်ဒ်အံၤယွၤအကလုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မူၤဒီးမၤတၢ်သ့၊
ဒီးအကန့ၣ်အ့ၣ်တၢ်ဝဲၤန့ၣ်နးတဘ့ၣ်လၢအကန့ၣ်ခံၣ်လိၣ်၊
ဒီးဆဲးဖျိတုၤအနီၤဖးပတၢ်မူၤဒီးပသးဒီး တၢ်အဆၢဒီးတၢ်အကံၢ်၊
ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအသ့ၣ်ညါပသးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးအကူၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ”**

ကစ၍ယွၤအကလုၢ်ကထိၣ်န့ၣ်မၤအသးဒ်နးတဘ့ၣ်လၢအကန့ၣ်အိၣ်ခံၣ်လိၣ်အသိးန့ၣ်ပုၤလၢအစံးကတိၤတၢ်ဒီးအဒိကန့ၣ်တၢ်ခံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စံးဘျူးခံၣ်ဖျိဒီးတၢ်သူမံသးမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. လၢပကစၢ်ခရံၣ်အမံၤအယီၤလီၤ. အၤမ့ၤ.